

HANA HERRMANNOVÁ

LEKTORÁT NA UNIVERZITĚ V BUKUREŠTI, RUMUNSKO, 2012/13

UNIVERZITA – VÝUKA

Český jazyk se vyučuje na bukureštské univerzitě na Katedře ruštiny a ostatních slovanských jazyků (dříve Katedra slovanských jazyků). Ve třetím ročníku oboru Filologie studovalo v tomto akademickém roce český jazyk 16 studentů, na oboru Moderní aplikované jazyky (dále budu používat rumunskou zkratku LMA) rovněž ve třetím ročníku 13 studentů, na Překladařství studuje češtinu ve třetím ročníku jako třetí jazyk 10 studentů. Tento rok jsem měla ve dvou skupinách třetích ročníků, LMA a Filologie, seminář nazvaný „Jazyková cvičení“, s LMA dvě, s filology čtyři vyučovací hodiny týdně. Vzhledem k tomu, že všichni studenti dokončovali bakalářský cyklus, který většina z nich absolvovala bakalářskou prací na nějaké bohemistické téma, věnovala jsem týdně v průměru asi pět hodin konzultacím.

Při výuce jsme postupovali podle učebnic: Cvejnová, Jitka: *Česky, prosím!* I, II, Karolinum, Praha 2008; Roubalová, Eva: *Učíme se česky*, Karolinum, Praha 2005, na doplnění jako základ pro konverzaci Bořilová, Pavla – Holá, Lída: *Čeština expres 2*, Akropolis, Praha 2010, začali jsme se věnovat pokročilejší konverzaci s učebnicí Any Adamovičové *Nebojte se češtiny (Konverzace pro středně pokročilé)*, Karolinum, Praha 2010. V gramatice jsme se věnovali procvičování a prohlubování nabytých znalostí. Hluběji jsme se zabývali zejména číslovkami, slovesným kondicionálem a jeho použitím ve větě a souvětí, imperativem a vidovými variantami s důrazem na použití a sémantické významy prefixů, procvičovali jsme kompletní jmennou flexi, stupňování adjektiv a adverbii atd. Stále kladu důraz na slovo tvorbu a morfologii, zejména při osvojování nových výrazů vytváříme slovní rodiny, přičemž studenti objevují základní derivační postupy či sémantiku morfémů. V zimním semestru bylo podmínkou pro vykonání zkoušky přednesení referátu o článku z českých novin – studenti se tak učili číst s porozuměním, extrahovat z českého textu podstatné informace a předat je sdělnou formou kolegům – a odevzdání seminární práce, tedy eseje na libovolné téma nebo překladu do češtiny. Mělo se jednat o přípravu na vytvoření bakalářské práce. Nad opravenými seminárními pracemi jsme diskutovali a společně opravovali chyby. Rozpoznat chybu ve vlastním textu, pojmenovat ji, vysvětlit a opravit bylo také základem zkoušky z „Jazykových cvičení“ v zimním semestru. Opravdu hodně jsme se v tomto roce věnovali překladům, z rumunštiny nebo angličtiny do češtiny a naopak. Při překladech používáme novinové či časopisecké články, úryvky z českých literárních děl, filmové nebo hudební ukázky. Studenti překládají jak doma individuálně, tak kolektivně ve škole, kde společně odhalujeme sémantické aspekty české syntaxe. Aby se vylepšilo jejich porozumění mluvené češtině, vytvářím podle krátkých kreslených filmů (např. *Bob a Bobek*, *Rumcajs*, *Krkonoské pohádky* apod.) scénáře a pracovní listy. Nejprve si pustíme film, poté analyzujeme, čemu jsme (ne)rozuměli, přeložíme scénář, vypracujeme otázky a znovu zhlédneme film. Do jazykové výuky se snažím zařazovat kulturní, literární či společenská témata, pracuji zejména s periodiky *Respekt*, *Host*, *A2* nebo *Nový prostor* a dalšími médii. Kromě aktuálních politicko-společenských témat jsme se tak v tomto roce zabývali například kulturou undergroundu, konkrétně hudební skupinou The Plastic People of the Universe – mohli jsme se tak postupně věnovat aspektům života v totalitní společnosti, vzbáb skupiny na Václava Havla, a z textů kapely poezii Havla, Zajíčka, Wernische a Bondyho. Tři semináře jsme věnovali postavě Egona Bondyho a jeho filosofii, zejména na základě jeho *Poslední přednášky* vydané na DVD jako příloha časopisu *Respekt*, kdy jsme opět procvičovali především porozumění mluvené řeči, rychlou identifikaci nových termínů a schopnost krátké retrospektivy slyšeného v češtině.

Katedra pořádá vždy před Vánoci besídku, na které se studenty zpíváme české vánoční písně, letos jsme zařadili vícehlasé úpravy lidových koled a některé Michnovy kousky. Studenti se účastnili mnoha akcí Českého centra a ambasády či konaných ve spolupráci s nimi (Český večer k 28. říjnu, Dokumentární pondělky, hudební festival Czech Sounds a další).

Nepříjemným překvapením pro mne byly bakalářské práce některých studentů, kteří opisovali bez udání zdroje nebo používali Google translator k překladu celých stránek textu. I takové jsem se ale

snažila přivést návodnými otázkami a úkoly k samostatnému vyjádření, ačkoliv tento typ studentů přicházel s prosbou o pomoc na poslední chvíli. Bylo ale samozřejmě i dost těch, kteří pracovali poctivě a dlouhodobě a vytvořili samostatné práce na velmi dobré úrovni.

NEPEDAGOGICKÁ ČINNOST

Pokud jde o jinou činnost než pedagogickou, konzultuji a rediguji práce rumunských kolegů (v tomto roce např. Srovnávací slavistiku a Přehlednou gramatiku češtiny Sorina Paligy a doktorskou práci o Nezvalovi a poetismu Diany Popescu) i autorů z ČR. Kolegům poskytuji i další bohemistické a metodické konzultace.

Obracejí se na mě různé firmy s žádostmi o personalistickou pomoc – někdy tedy hledám mezi studenty či banátskými krajany vhodné kandidáty pro různé brigády či pracovní pozice.

V říjnu 2012 jsem se jako spoluorganizátor zúčastnila aspektologické konference v Bukurešti. Byla jsem požádána o několik překladů do češtiny (například překlad poezie Eleny Liliany Popescu pro vícejazyčné univerzitní vydání). Dlouhodobějším projektem na poli překladů je převod esejů rumunského filosofa Cipriana Vălcana. Publikovala jsem článek o banátském školství v časopisu *Tvar* a dlouhodobě redakčně připravuji překlad historiografické publikace o české kolonizaci Banátu od rumunského autora.

V letním semestru působila na oddělení češtiny v Bukurešti studentka bohemistiky z olomoucké Palackého Univerzity, která přijela v rámci programu Erasmus. Podílela jsem se na jejím metodickém vedení a vytváření jejího programu, který jsme pojali zejména jako pedagogickou a korektorskou bohemistickou praxi – jejím hlavním úkolem bylo asistovat při praktických kursech jazyka a konzultovat základní problémy překladů jejích kolegů.

S radostí poskytuji konzultace kolegyni Kateřině Roháňové, učitelce v Eibenthalu, zejména v podobě redakčních prací na místním školním časopise *Eibenthalské období*. Konzultace ohledně české minority žijící v Rumunsku poskytuji také české ambasádě a kulturnímu centru. Pro ambasádu a České centrum vytvářím některé informační texty na facebook a podílím se na doplňování databáze Českého centra. S ambasádou a rodiči jsem spolupracovala na přípravě a organizaci mikulášské besídky pro děti Čechů žijících v Bukurešti. Pro České centrum jsem připravila program pro vernisáže výstavy objektů Radima Langra a výstavy tapisérií a synagogálních opon výtvarnice Ivy Vodrážkové. Byla jsem spoluorganizátorkou a spolurealizátorkou komponovaného vánočního večera na Českém centru, na němž účinkovaly rumunské umělkyně i někteří studenti. Podílela jsem se na přípravě a organizaci festivalu pořádaného Českou ambasádou, nazvaného Dny Čechů v Bukurešti, na němž se krajané z Banátu představili bukureštské veřejnosti. Spolupracuji s krajským vysíláním Radia Temešvár, pro něž připravuji příležitostné relace.

PODMÍNKY LEKTORA

Na fakultě máme k dispozici sídlo katedry slavistiky, jakousi obdobu „sborovny“, a dále tzv. „kabinet“, tedy učebnu, kterou sdílíme se Slovinci – se slovinským lektorem rovněž spolupracujeme. K dispozici je zde připojení k internetu, soustava reproduktorů a širokoplošná LCD obrazovka a také relativně dobře vybavená knihovna (bohužel se potýkáme s nedostatkem polic, což se negativně odráží v uspořádání knihovny).

Lektor je ubytován v univerzitním dvoupokojovém bytě. Až na drobné problémy je úroveň ubytování celkem ucházející.

Lektor se musí připravit na dvě specifika: při jednání s rumunskými státními i univerzitními úřady se může setkat s liknavostí a pomalostí, a za druhé je třeba počítat s tím, že s většinou úředníků se domluví pouze rumunsky (neplatí to ovšem pro studenty – mladí lidé v Rumunsku většinou kromě jiných světových jazyků ovládají velmi dobře angličtinu).